

Dosarul nr. 2ra-2343/18

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. : A. Cucerescu)

Instanța de apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: A, Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

DECIZIE

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în următoarea componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Mobiasbanca - Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni împotriva lui Alexandr Motruc și Irina Motruc cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” și menținută hotărârea din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 15 iunie 2017, Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societatea pe Acțiuni s-a adresat în instanța de judecată, cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Motruc și Irina Motruc cu privire la încasarea datoriei compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, potrivit contractului de credit nr. 3266907 din 2 iunie 2018, Motruc Alexandr a beneficiat de un credit bancar în sumă de 12 000 lei, cu termenul de rambursare de 24 luni, adică până la 2 iunie 2018.

Reclamantul a specificat că Motruc Alexandr a încălcat graficul de rambursare a creditului, iar conform Certificatului din 1 iunie 2016, s-a format o datorie în sumă de 13743, 82 lei dintre care 11570,86 lei datorie la credit; 659,47 lei dobândă calculată; 1271,06 lei dobândă penalizatoare și 242,43 lei comision.

În vederea garantării rambursării în termen a creditului și a plăților aferente a fost semnat contractul de fidejusiune nr. 3266907 cu fidejuserul Motruc Irina, care s-a obligat față de bancă să execute obligațiile lui Motruc Alexandr.

Prin pct. 5.1, fidejutorul a fost înștiințat că, în caz de neachitare în mod integral a sumelor garantate, acesta va plăti o penalitate de 0,15% pe zi din suma restantă.

Întru soluționarea litigiului pe cale amiabilă, la 11 octombrie 2016, a expediat pârâților notificări, prin care a fost acordat termen de achitare de 15 zile și, totodată, a fost informat despre faptul rezilierii Contractului de credit.

Reclamantul solicită încasarea în mod solidar de la Motruc Alexandr și Motruc Irina în beneficiul reclamantului a sumei de 13743,82 lei dintre care 11570,86 lei cu titlu de datorie la credit; 659,47 lei cu titlu dobândă calculată; 1271,06 lei cu titlu dobândă penalizatoare, 242,43 lei cu titlu de comision și 412,31 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

Prin hotărârea din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale”, Societate pe Acțiuni a fost admisă parțial.

S-a încasat în mod solidar de la Motruc Alexandr și Motruc Irina în beneficiul Băncii Comerciale „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” suma de 11570,86 lei cu titlu de datorie contractuală, 659,47 lei cu titlu dobândă și 366,90 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

În rest pretențiile cu privire la încasarea sumei de 1271,06 lei cu titlu dobândă penalizatoare și 242,43 lei cu titlu de comision, s-au respins.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 13 octombrie 2017, Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni a declarat apel împotriva hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii și admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Cahul a fost respins apelul declarat de Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni și menținută hotărârea din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 12 septembrie 2018, Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni a declarat recurs împotriva deciziei din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor menționate în partea respingerii acțiunii, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivare, a invocat că potrivit condițiilor contractuale, dobânda penalizatoare este definită ca dobândă de întârziere, calculată din motivul neachitării în termen, conform graficului de plată, a ratelor scadente ale creditului.

Recurentul a indicat că la calcularea dobânzii penalizatoare s-au respectat prevederile legale. Contratul de împrumut prevede dobânda de întârziere, iar la caz această dobândă, în contract este denumită dobândă penalizatoare, în mărime de 50% anual. Efectiv, pentru fiecare zi de întârziere se calculează dobânda în mărime de 0,136 % (50%/ 365).

În opinia recurentului este greșită motivarea instanțelor ierarhic inferioare privind respingerea încasării dobânzii penalizatoare din motiv că o asemenea dobândă nu este prevăzută de prevăzută de lege.

Referitor la pretenția privind încasarea comisionului recurentul a relatat că în contractul de credit părțile au prevăzut achitarea comisioanelor, iar debitorul a fost informat și le-a acceptat conștient.

La materialele cauzei a fost anexat graficul costurilor totale în care au fost prevăzute toate plățile pe care trebuie să el efectueze debitorul începând cu 2 iulie 2016 până la 2 iunie 2018, cu descrierea detaliată a sumelor ce urmează a fi încasate.

Rata lunară constituie suma de 630,43 lei, debitorul a achitat suma de 640 lei, diferența de 9,57 lei a fost achitată pentru luna următoare, la 2 august 2016, care a trecut în contul comisionului. Respectiv, pentru luna august 2016, datoria la comisionul lunar constituie suma de 32,43 lei.

Recurentul a specificat că datoria totală a debitorului Motruc Alexandr a fost calculată pentru perioada de 6 luni și astfel, comisionul a fost calculat după următorul calcul : $(42 \cdot 6 \text{ luni} = 252 - 9,57 = 242,43 \text{ lei})$.

Pârâții nu au contestat nici o pretenție, au refuzat să reacționeze la notificările expediate, iar un astfel de comportament denotă rea-credința din partea debitorilor.

Recurentul consideră că probele anexate la cererea de chemare în judecată servesc drept temei pentru admiterea pretențiile înaintate.

Instanța de apel, greșit a interpretat prevederile art. 1236-1244 din Codul civil, norme ce sunt aplicabile speței.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 13 iunie 2018.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de comunicare, instanța de apel a expedit copia deciziei motivate participanților la proces, la 13 iulie 2018, însă la materialele dosarului lipsesc date referitoare la recepționarea deciziei (f.d.103).

Cererea de recurs a fost declarată la 12 septembrie 2018, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin încheierea din 12 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători

examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea pretențiilor respinse din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Reieșind din conținutul prevederilor art.9 din Codul civil, persoane fizice și juridice participante la raporturile juridice civile își exercită drepturile și își execută obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri.

Conform art. 572 Cod Civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și momentul stabilit.

În speță, s-a stabilit că, conform contractului de credit nr. 3266907 din 2 iunie 2016, Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni i-a acordat lui Motruc Alexandr un credit în sumă de 12 000 lei cu termenul final de rambursare, 2 iunie 2018.

Întru garantarea obligațiunilor asumate de către Motruc Alexandr, prin contractul de credit, Motruc Irina prin contractul de fidejusiune, s-a obligat față de bancă să execute integral obligațiunile debitorului rezultate din contractul de credit până la suma maximă, care includ restituirea sumei creditului acordat în mărimea nerambursată, achitarea dobânzii aferente și a sancțiunilor calculate pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiunilor de rambursare a creditului.

Potrivit graficului de achitări, Motruc Alexandr, nu și-a onorat obligațiile asumate prin contractul de credit, în ce privește rambursarea datoriilor la credit, dobânda și comisionul.

La 11 octombrie 2016, creditorul a expediat debitorului principal, Motruc Alexandr, cât și debitorului fidejutor, Motruc Irina notificări privind rezilierea contractului de credit și achitarea tuturor plăților restante.

Însă, cerințele înaintate au fost lăsate fără răspuns.

Din materialele cauzei reiese că, la situația din 1 iunie 2017, datoria debitorilor pe contractul de credit nr. 3266907 din 2 iunie 2016, conform calculului prezentat de Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni, constituia suma de 13743,82 lei, formată din: creditul în mărime de 11570,86 lei, dobânda în mărime de 659,47 lei, comision în mărime de 242,43 lei și dobândă penalizatoare în mărime de 1271,06 lei (f.d.17) .

Cu referire la argumentele recursului privind respingerea capătului de cerere privind încasarea dobânzii penalizatoare și a comisionului, instanța de recurs menționează că :

Concluzia instanței de apel precum că dobânda penalizatoare în mărime de 1271,06 lei, nu este prevăzută de normele Codului Civil, iar comisionul în mărime de 242,43 lei nu are la bază un calcul și, astfel, pretențiile date sunt neîntemeiate, este greșită.

Potrivit art. 1236 alin. (1) Cod civil prin contractul de credit bancar, o bancă (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei persoane (debitor) o sumă de bani (credit), iar debitorul se obligă să restituie suma primită și să plătească dobânda și alte sume aferente prevăzute de contract.

În conformitate cu art. 619 alin. (1) și (2) Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Colegiul lărgit reține că, prin pct.9.1 lit. a) al contractului de credit bancar nr. 3266907 din 2 iunie 2016, părțile au convenit că debitorul se obligă să ramburseze băncii creditul primit și să plătească dobânda, comisioanele și alte plăți aferente, după caz, în termenele și în sumele convenite prin contractul de credit. În caz că se va ajunge la executarea silită obligațiilor, debitorul va achita inclusiv, dobânda penalizatoare calculată la soldul restant al creditului pe toată perioada cuprinsă între scadență și până la ultimul act de executare.

În temeiul art. 602 alin. (1) Cod civil în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

Prin urmare, la caz, dobânda penalizatoare, este de fapt o dobândă de întârziere, prevăzută de lege în cazul obligațiilor pecuniare, pe care debitorul trebuie să o achite pentru neexecutarea în termen a obligațiilor asumate prin contractul de credit.

Or, Motruc Alexandr nu și-a onorat obligațiile contractuale privind rambursarea creditului primit, acumulând o datorie contractuală în mărime de 11570,86 lei, astfel încălcând prevederile contractului de credit și a planului de rambursare a creditului și ratelor aferente.

Așadar, cerința Băncii Comerciale „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni de încasare a sumei de 1271,06 lei cu titlu de dobândă penalizatoare și a comisionului în mărime de 242,43 lei, este întemeiată.

Pentru neexecutarea obligații asumate, creditorul este îndreptățit să ceară dobândă de întârziere, (creditorul a denumit-o dobândă penalizatoare).

La caz, prin contractul de credit bancar părțile au reglementat dobânda penalizatoare, în caz de neexecutare, executării cu întârziere sau necorespunzătoare a obligației, conform graficului de plăți, a ratelor scadente ale creditului, debitorul va achita băncii dobânda penalizatoare în mărime de 50 % pe an, calculată pentru

fiecare zi de întârziere pe baza următoarei formule: (soldul creditului restant*rata dobânzii penalizatoare * cu numărul de zile întârziere 365*100).

De asemenea, conform art. 667 Cod civil în temeiul libertății contractuale părțile de comun acord au stabilit conținutul contractului de credit, unde prin pct. 9) debitorul Motruc Alexandr și-a asumat obligația achitării a următoarelor comisioane:

a) comision de administrare, 0,35% lunar din valoarea creditului, achitându-se la data respectivă a graficului plății;

b) comision de rambursare anticipată ;

- 1% din suma rambursată cu anticipație, dacă în perioada de timp dintre rambursarea anticipată și data convenită pentru încetarea contractului de credit este mai mare de un an,

- 05 % din suma rambursată cu anticipație, dacă perioada de timp dintre rambursarea anticipată și data convenită pentru încetare contractului de credit nu este mai mare de un an,

c) comision de restructurare a creditului, 1% min 150 lei de la soldul creditului la momentul restructurării ;

d) comision de modificare cost credit, 0,5% min 150 lei din soldul creditului.

În corespundere cu certificatul privind datoria derivată din contractul de credit nr. 3266907 din 2 iunie 2016, la situația din 1 iulie 2017, dobânda penalizatoare, pentru neplata la scadență a creditului și plăților aferente, constituie suma de 1271,06 lei, iar comisionul 242,43 lei.

Art. 1238 din Codul civil statuează că, în afară de dobândă, părțile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.

Potrivit graficului de achitare a costurilor totale ale creditului, s-au specificat toate plățile pe care debitorul trebuia să le efectueze lunar, cu descrierea detaliată a sumelor, fiind indicat expres și quantumul comisionului în mărime de 42 lei/lunar, prevăzut în pct. 9 lit. a) al contractului (f.d.26).

În conformitate cu prevederile contractului de credit, creditul a fost acordat pe un termen de 24 luni, cu scadența finală la 2 iunie 2018.

Ținând cont de faptul că Motruc Alexandr, nu și-a onorat obligațiile contractuale ce reies din contractul de credit, acumulând datorii restante, creditorul corect a calculat comisionul de administrare a creditului în mărime de 242,43, prevăzut pct.9 lit. a) al contractului de credit bancar.

Art. 679 alin. (1) Cod civil specifică expres faptul că contractul se consideră încheiat de părți, dacă aceștia au ajuns la un acord privind toate clauzele esențiale și ca rezultat au semnat contractul.

Colegiul constată că contractul de credit a fost încheiat cu acordul comun al părților, dovada căreia este susținută direct prin semnarea nemijlocită a contractului de credit și ca urmare, debitorul Motruc Alexandr a acceptat toate clauzele contractuale stipulate în contractul de credit bancar nr. 3266907 din 2 iunie 2016.

Totodată, prin prisma art. 533 Cod civil, care statuează că creditorul poate pretinde executarea obligației, la latitudinea sa, de la oricare din debitori, în parte sau în întregime, până la executarea întregii prestații, rămân obligați toți debitorii, instanța va dispune încasarea în mod solidar de la Motruc Alexandru și Motruc

Irina a sumei de 1271,06 lei, cu titlu de dobândă penalizatoare și 242,43 lei cu titlu de comision de administrare a creditului.

În condițiile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Conform ordinului de plată nr.4399 din 30 august 2018 anexat la materialele dosarului rezultă că Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni a achitat taxa de stat în mărime de 135 lei.

Astfel, urmează a fi încasat în mod solidar de la Motruc Alexandru și Motruc Irina în beneficiul Băncii Comerciale „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni suma de 135 (una sută treizeci și cinci lei) cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat, pentru examinarea acțiunii în instanța de recurs.

Având în vedere cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiat recursul declarat de Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni, și urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii încasării dobânzii penalizatoare și a comisionului pronunțând în această parte o nouă hotărâre de admitere a pretențiilor, în rest hotărârile instanțelor inferioare, nu se critică.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni.

Se casează parțial decizia din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru adoptate, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni împotriva lui Alexandru Motruc și Irina Motruc cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea respingerii încasării dobânzii penalizatoare și a comisionului pronunțând în această parte o nouă hotărâre prin care :

Se admite pretenția Băncii Comerciale „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni privind încasarea dobânzii penalizatoare și a comisionului.

Se încasează în mod solidar de la Motruc Alexandru și Motruc Irina în beneficiul Băncii Comerciale „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni suma de 1271,06 (una mie două sute șaptezeci și unu lei) și 06 bani cu titlu de dobândă penalizatoare, 242,43 (două sute patruzeci și doi lei) și 43 bani cu titlu de comision, în total 1513 (una mie cinci sute treisprezece) lei și 49 bani.

Se încasează în mod solidar de la Motruc Alexandr și Motruc Irina în beneficiul Băncii Comerciale „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societe pe Acțiuni suma de 135 (una sută treizeci și cinci lei) cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat, pentru examinarea acțiunii în instanța de recurs.

În rest, decizia din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Dumitru Mardari